

Leki homeopatyczne w leczeniu chorób skóry

Poradnik lekarza rodzinnego

Sowin 2004

Wydawca:

Scholz – lekarstwa, surowce farmaceutyczne
48-316 Sowin 108 tel./fax. 077/4311201
office@scholz.pl, www.scholz.pl

wyłączny dystrybutor leków DHU w Polsce

Przygotowanie: dr n. med. **Henryk Sułkowski**,
lekarz internista, specjalista medycyny ogólnej, homeopata

Skład i druk: Drukarnia Szwedo

Wydanie pierwsze

Nakład: 10 000 szt.

ISBN 83-905663-6-2

Spis treści

Wprowadzenie

Krótko o chorobach skóry

- 1. Opryszczka i półpasiec**
- 2. Pokrzywka**
- 3. Użądlenia przez owady**
- 4. Trądzik**
- 5. Brodawki**
- 6. Wyprysk**
- 7. Pleśniawki**
- 8. Uszkodzenia termiczne**
- 9. Skutki urazów mechanicznych /powierzchowne/**
- 10. Zapalenia ropne**

Stosowanie leków głębokiego działania

Spis omówionych leków

Wprowadzenie

Poradnik ten jest przeznaczony przede wszystkim dla lekarzy opieki podstawowej. Przedstawia możliwości i sposoby leczenia homeopatycznego, więc inne niż te, które są dobrze znane lekarzom i stosowane przez nich w codziennej praktyce. Są one proste i bezpieczne i mogą być stosowane przez lekarzy bez doświadczenia homeopatycznego. Metody leczenia homeopatycznego są *komplementarne* w stosunku do metod konwencjonalnych. Mogą być również stosowane, jeżeli zachodzi taka potrzeba, równoległe z lekami konwencjonalnymi. Długoletnie doświadczenie wykazuje, że są one skuteczne również w wielu sytuacjach, w których medycyna oficjalna jest mało skuteczna lub nieskuteczna.

Zaletą leczenia homeopatycznego jest też jego duże bezpieczeństwo. W praktyce nie istnieje tu groźba przedawkowania leków, zatruc, działań ubocznych, uczuleń, uzależnień itp.

Mechanizm działania leków homeopatycznych nie został jeszcze dokładnie poznany. Z pewnością nie jest to mechanizm reakcji chemicznych. Przypuszcza się, że leki te są przenośnikami bodźców, które uruchamiają naturalne mechanizmy obronne organizmu i inicjują proces samowyleczenia.

Leki homeopatyczne można obecnie nabyć w każdej aptece „od ręki” lub krótko po złożeniu zamówienia. Bardzo popularne w samoleczeniu stają się różne mieszanki leków homeopatycznych, tzw. kompleksy, których nazwy często wskazują na ich przeznaczenie. Leczeniem bardziej zindywidualizowanym i „celowanym”, a wskazanym w przypadkach trudniejszych, jest stosowanie pojedynczych, czystych leków, starannie dobranych. O takim leczeniu jest mowa w niniejszym poradniku.

Leki tu omówione występują w postaci drobnych kuleczek cukrowych, odpowiednio impregnowanych, nazywanych granulkami lub minigranulkami.

Sporadycznie w tekście jest mowa o zastosowaniu tzw. soli mineralnych dr H. Schüsslera. Są to również leki homeopatyczne. Ich działanie jest takie samo jak odpowiadających im z nazwy i potencji prostych leków w granulach. Występują one w postaci tabletek (produkcji DHU), w zestawach oznaczonych numerami od 1 do 12.

W homeopatii nie znajduje zastosowania znana w farmakologii klasycznej zasada „dawka-efekt”. Dawka jednorazowa leku wynosi prawie zawsze 5 granulek, jednak częstość podawania tej dawki zmienia się, od kilku razy dziennie (a wyjątkowo nawet co kilka-kilkanaście minut!) do 1 raz w miesiącu. Pewną regulację „siły” leczniczego oddziaływania umożliwia dobór potencji leku (D, C).

Leki homeopatyczne nie powinny być połykane, a przetrzymywane w ustach do ich rozpuszczenia, ponieważ stąd wchłaniają się najlepiej. Około pół godziny przed przyjęciem leku, również pół godziny po jego rozpuszczeniu, nie należy nic pić ani jeść. Ten odstęp czasu obowiązuje też w stosunku do leków chemicznych, jeżeli muszą być przyjmowane.

Surowcem wyjściowym dla około 80 % leków homeopatycznych są rośliny. Należy jednak pamiętać, że homeopatia nie jest fitoterapią! Pozostałe leki wytwarzane są z surowców mineralnych i zwierzęcych.

Jedną z programowych zasad homeopatii jest zasada stosowania dawek minimalnych

i subminimalnych. Produkty wyjściowe leków pod postacią tzw. pranałek są rozcieńczane, zawsze w relacji 1:10 (skala dziesiętna, decymalna, D) lub w relacji 1:100 (skala setna, centymalna, C).

Obydwie skale potencji łatwo porównać posługując się wzorem „ $1C = 2D$ ”.

Roztwór 1:10, oznaczony symbolem D1, staje się podstawą następnego rozcieńczenia 1:10, którego produkt oznaczony zostaje symbolem D2. Roztwory leków homeopatycznych są również na każdym z licznych etapów rozcieńczania dynamizowane (potencjonowane), tzn. odpowiednio energicznie wstrząsane.

Roztwór D6 odpowiada w przybliżeniu 6 mikrogramom wagowym. Dla przypomnienia – ilości wagowe stosowanych w farmakoterapii klasycznej leków rzadko są mniejsze od dziesiętnych części miligrama (np. 0,0001), co odpowiada w homeopatii potencji D4.

Leki homeopatyczne o większym nominalnie potencji nie są „mocniejsze”, jak często się przypuszcza, lecz są bardziej rozcieńczone!

Nie mając większego doświadczenia w leczeniu homeopatycznym nie powinno się stosować leków wykraczających poza zakres potencji D6 – D30 (C30).

Należy też pamiętać o ogólnej zasadzie, według której częstość podawania leku homeopatycznego jest większa w chorobach ostrych, mniejsza w chorobach przewlekłych, i że powinna ona maleć w miarę ustępowania objawów choroby. Leki „objawowe” należy odstawić wtedy, gdy objawy całkowicie ustąpią.

W leczeniu należy w miarę możliwości stosować tylko jeden lek. Można stosować równolegle dwa leki, na przykład, gdy ich działanie ma się uzupełniać, co powinno wynikać z dokładnego rozeznania sytuacji chorobowej. Takie postępowanie jest uzasadnione również wtedy, gdy choroba wymaga poza podawaniem leków „objawowych” stosowania tzw. leków głębokiego działania (poświęcono temu odpowiedni rozdział tego poradnika). Chorego poucza się wtedy, by różnych leków nie przyjmował równocześnie, a kolejno, po przerwie około 10 minut.

Poszczególne rozdziały tego poradnika dotyczą określonych stanów chorobowych skóry. Przy każdym z nich wyszczególniono najważniejsze i najbardziej właściwe dla ich leczenia leki homeopatyczne. Leki te są charakteryzowane, zgodnie z zasadą stosowaną w homeopatii, objawami chorobowymi, doznaniem, zachowaniami, upodobaniami, wrażliwością na bodźce zewnętrzne (np. temperaturę) osoby chorej.

Zadaniem lekarza jest dobrać ten jeden lek, którego opis najbardziej zgadza się z charakterystyką chorego i jego dolegliwości, ustaloną przez lekarza w drodze szczegółowego wywiadu homeopatycznego i badania.

Leczenie homeopatyczne, zwłaszcza chorób przewlekłych, jest bardziej złożone i wymaga starannego doboru leków objawowych, ale zwykle też tzw. leków głębokiego działania i po prostu doświadczenia. W niniejszym poradniku sposób leczenia został z konieczności bardzo uproszczony. Może to w konkretnych przypadkach chorobowych pomniejszać skuteczność leczenia. W sytuacjach takich należy zawsze rozważyć możliwość skierowania chorego do doświadczonego lekarza homeopaty.

Wszystkie omówione w poradniku leki są produkowane przez firmę DHU pod postacią granulek i można je nabyć w aptekach bez recepty. W poradniku zachowano oryginalne, katalogowe nazwy tych leków i oznaczenia potencji.

Krótko o chorobach skóry

Jest to grupa chorób stosunkowo często występujących w populacji i często trafiających do lekarza ogólnego. Mimo, że zbadanie objawów tych chorób jest stosunkowo łatwe ze względu na lokalizację zmian chorobowych, sama diagnostyka nie zawsze jest prosta. Podobnie ich leczenie. Spotykamy się zarówno z bardzo prostymi wykwitami skóry, szybko ustępującymi, jak też z objawami chorób przewlekłych, niszczącymi głęboko i na dużej powierzchni skórę i bardzo opornymi na leczenie lub wręcz nieuleczalnymi.

Chociaż choroby skóry na ogół nie zagrażają życiu chorego, bywają przyczyną dużego dyskomfortu psychicznego, tragedii osobistych i społecznych osoby chorej (estetyka, kosmetyka).

Mimo, że wiedza o chorobach skóry podobnie jak o sposobach ich leczenia bardzo się poszerzyła w ostatnich dziesięcioleciach, wiele tych chorób nadal nie poddaje się skutecznemu leczeniu. Stanowią one przewlekły, uciążliwy problem dla chorego i lekarza. Wystarczy wspomnieć bielactwo, cięższe postaci łuszczycy lub chorób alergicznych.

Możliwość wzbogacenia arsenału środków leczniczych dermatologii o leki homeopatyczne jest ogromnym osiągnięciem, niestety jeszcze niedocenianym powszechnie. Zaletą leczenia homeopatycznego jest też, w porównaniu z leczeniem konwencjonalnym, duża prostota i mała uciążliwość leczenia – leki przyjmowane są prawie wyłącznie doustnie.

Właściwie prowadzone leczenie homeopatyczne większości chorób skóry jest skuteczne, a bywa nawet bardziej skuteczne niż leczenie konwencjonalne (np. niektórych rodzajów brodawek, wyprysku, zapaleń ropnych). Osiągane pozytywne wyniki leczenia są zwykle trwałe. Leczenie trudnych przypadków wymaga oczywiście dużej wiedzy i doświadczenia homeopatycznego.

W niniejszym poradniku ograniczono się do opisu leczenia niektórych chorób skóry, które może podjąć lekarz ogólny niedoświadczony w homeopatii, mając dużą szansę na osiągnięcie sukcesu leczniczego.

1. Opryszczka i półpasiec

Opryszczka Jest to ostra choroba skóry, której głównymi objawami są pęcherzyki, pojedyncze lub mnogie, skupione, występujące najczęściej na ograniczonym obszarze skóry twarzy, np. okolicy warg, otworów nosa (tzw. „zimno”). Choroba zaczyna się od miejscowego pieczenia, zaczerwienienia i obrzęku skóry, swędzenia, powstania grudki, przekształcającej się w pęcherzyk, który pęka. Procesowi temu, zwłaszcza pod koniec, może towarzyszyć ból.

Choroba powodowana jest przez wirusy. Występuje częściej u kobiet. Ma skłonność do nawrotów, nieraz bardzo częstych. Czynnikiem wyzwalającym bywa oziębienie ciała, nadmierne nasłonecznienie, przemęczenie, emocje, stres, u kobiet miesiączka.

U w a g a ! Opisane leczenie opryszczki łagodzi objawy i skraca chorobę. Nie przeciwdziała ewentualnym nawrotom opryszczki (u niektórych osób bardzo częstym).

Istnieją metody homeopatyczne uodparniania przeciw nawrotom opryszczki. Ich stosowanie jest bardziej złożone, a ich omówienie nie mieści się w konwencji tego poradnika.

Półpasiec Jest to inna choroba wirusowa, jednak pod wieloma względami podobna do opryszczki. Wykwity skórne wyglądają tak samo jak w opryszczce i przechodzą taką samą ewolucję, są mnogie, mają liniowy układ i zwykle dotyczą tylko jednej strony ciała. Zmiany skórne mogą wystąpić w każdej części ciała, topograficznie odpowiadają zawsze jednemu lub kilku segmentom nerwowym.

Szczególnie groźne są zmiany chorobowe okolicy oka, gdyż mogą doprowadzić do jego trwałego uszkodzenia, a nawet do utraty wzroku. Zmiany skórne bywają bardzo bolesne (ostry, pulsujący ból). Wirus półpaśca jest identyczny z wirusem ospy wietrznej, dlatego większość zachorowań na półpasiec dotyczy osób, które przebyły w dzieciństwie lub młodości ospę wietrzną (i stały się gospodarzami uśpionej postaci wirusa). Czynnikiem wywołującym chorobę może się stać obniżenie ogólnej odporności organizmu (np. po dłuższej lub cięższej chorobie wyniszczającej organizm), oziębienie ciała, przemęczenie, a nawet stres.

Choroba w swoim naturalnym przebiegu może trwać długo, kilka tygodni, a zmiany skórne mogą przybrać nawet postać zgorzelinową. Po zagojeniu mogą pozostawiać punktowate przebarwienia i blizny. Nie obserwuje się nawrotów choroby.

Bardzo poważnym i trudnym w leczeniu następstwem przebytego półpaśca bywają, występujące dość rzadko, bardzo silne, trudne do opanowania bóle segmentarne w miejscach uprzednio dotkniętych chorobą.

a/ Okres początkowy

Objawy zwiastunowe i początek choroby: dość nagle i gwałtowne pieczenie lub swędzenie ograniczonego obszaru skóry, zwykle twarzy (opryszczka), okolicy warg; krótko potem pojawiają się pojedyncze różowe plamki, przekształcające się w grudki.

Możliwie wcześniej zacząć stosować:

SULFUR C30 - podając *jednorazowo* 10 granulek.

Jest to lek o bardzo szerokim spektrum działania. Pobudza mechanizmy odpornościowe. Szczególnie często stosowany w chorobach skóry, którym towarzyszy silne pieczenie, swędzenie, bóle miejscowe.

RHUS TOXICODENDRON D6 + APIS MELLIFICA D6

- gdy występują opisane wyżej objawy zwiastunowe,

> *stosować co 1-2 godziny po 5 granulek każdego leku, krótko po sobie lub, na przemian.*

W miarę ustępowania objawów wydłużać przerwy i

> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek każdego leku, lub tylko jednego, np. RHUS.*

b/ Okres rozwiniętych zmian skórnych

Na szczycie grudek powstają pęcherzyki różnej wielkości, pojedyncze lub gromadne, często zlewające się w większe zespoły; wypełnione płynem koloru bursztynowego, rzadziej krwistym. Podłoże pęcherzyków i okolica obrzękła, zaczerwieniona. Duże swędzenie i pieczenie.

RHUS TOXICODENDRON D6

- gdy pęcherzyki są małe, nie zgrupowane, a ich treść jest jasna; ulgę przynosi miejscowe ciepło,

> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

CANTHARIS D6

- gdy pęcherzyki są duże, zlewają się lub zawierają krwisty płyn,

> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

RANUNCULUS BULBOSUS D6

- gdy zmiany (j.w.) dotyczą klatki piersiowej, okolicy żeber (półpasiec),

> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

CROTON TIGLIUM D6

- gdy zmiany (j.w.) dotyczą okolicy narządów płciowych,

> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

BORAX D6

- gdy pęcherzyki występują też na błonie śluzowej ust lub w okolicy otworów nosowych,

> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

Mogą istnieć wskazania do równoległego, naprzemiennego stosowania dwóch leków, jeżeli takie są zmiany chorobowe, np. RHUS TOXICODENDRON i BORAX.

Zawsze też, gdy zmianom towarzyszy silne pieczenie i swędzenie lub obrzęk, należy dodatkowo stosować APIS na przemian z drugim lekiem, zachowując między nimi przerwę około 10 minut.

c/ Okres gojenia się zmian

Pęcherzyki pękają, powstają strupy, odpadające w przebiegu gojenia. Nie występują nowe wykwyty. Ustępują objawy ostrego stanu zapalnego. Często pojawia się ból okolicy chorej, zwykle okresowy.

MERCURIUS SOLUBILIS D12

- dla przyspieszenia wchłaniania treści pęcherzyków i gojenia się zmian,

> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

MEZEREUM D6

- gdy pękają pęcherzyki, powstają strupy, które potem odpadają, odsłaniając mokre podłoże,

> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

d/ Bóle miejscowe po przechorowaniu półpaśca

Jeżeli występują bóle, bywają bardzo silne, napadowe, „strzelające”, słabo reagują na konwencjonalne środki przeciwbólowe. Zjawisko to może utrzymywać się przez bardzo długi czas (miesiące!).

HYPERICUM D30 + STAPHISAGRIA D12

- jeżeli występują objawy scharakteryzowane wyżej,

> *stosować jeden z tych leków, lub obydwa naprzemiennie, 2-4 razy dziennie po 10 granulek, zależnie od nasilenia objawów, do ich ustąpienia.*

2. Pokrzywka

Jest to choroba alergiczna skóry, charakteryzująca się występowaniem zaczerwienienia i licznych bąbli, nieraz obrzękiem skóry, czemu towarzyszy pieczenie i swędzenie tych okolic lub całej skóry. Obraz tych zmian jest bardzo podobny do stanu po poparzeniu pokrzywą. Pokrzywka może mieć postać ostrą (gdy zmiany trwają krótko) lub przewlekłą (gdy zmiany trwają miesiące lub lata, albo często nawracają).

Omówione tu zastosowania leków homeopatycznych dotyczą pokrzywki ostrej. Jej występowanie powodowane jest różnymi czynnikami uczulającymi, znanymi lub nieznanymi. Często w grę wchodzi pokarmy, leki, środki kosmetyczne, środki chemiczne używane w gospodarstwie domowym, zwierzęta domowe, itp. Czynnikiem wyzwalającym mogą też być skrajne temperatury (oziębienie, nasłonecznienie).

Przebieg ostrej pokrzywki może wiązać się z mniej lub bardziej nasilonymi objawami ogólnymi: przyspieszoną czynnością serca, podwyższonym ciśnieniem tętniczym, uczuciem gorąca, niepokojem, pobudzeniem, obrzękiem twarzy, dusznością.

SULFUR C30 - leczenie zacząć od podania, *jednorazowo*, 10 granulek.

URTICA URENS D6

- pokrzywka mocno swędząca, uczucie klucia; pieczenie nasila się pod wpływem zimna (okłady, kąpiel, mycie), łagodnieje w cieple,
> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

APIS MELLIFICA D6

- zaczerwienienie, obrzęk, palące swędzenie, ustępujące pod wpływem zimna, nasilające się w cieple,
> *stosować początkowo częściej, np. co godzinę, w miarę poprawy rzadziej, 3-4 razy dziennie, zawsze po 5 granulek.*

HISTAMINUM HYDROCHLORICUM C15

- przy dużym nasileniu objawów lub w przypadku ich nawrotów,
> *stosować, równolegle do któregoś z leków objawowych (jw.) co 2-3 godziny po 5 granulek, w miarę poprawy rzadziej.*

BELLADONNA D6

- gdy rumień jest wyraźny lub duży, skóra obrzękła, gorąca, sucha; występuje ogólne uczucie gorąca, niepokoju,
> *stosować równolegle z którymś z w/w leków 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

3. Użądlenia przez owady

Sprawcami użądleń są najczęściej osy i pszczoły, lecz nie zawsze sprawca jest znany. Skutki użądlenia mają cechy odczynu alergicznego: zaczerwienienie okolicy użądlenia, obrzęk, silne swędzenie i pieczenie (nieraz ból), w różnym stopniu nasilone objawy ogólne (jak w 2. Pokrzywka).

Zarówno odczyn miejscowy, jak też objawy ogólne mogą być groźne dla zdrowia i życia poszkodowanego zwłaszcza, że mogą pojawić się i narastać bardzo gwałtownie, w ciągu minut, a nawet sekund. Szczególnie niebezpieczne są użądlenia osób uczulonych na jad

pszczeli i użądlenia warg, języka, gardła. Uważać w lecie przy picie słodkich napojów, jedzeniu ciastek i lodów na wolnym powietrzu!

Ostra pokrzywka i odczyny uczuleniowe po użądleniu przez owady mogą być skutecznie leczone lekami homeopatycznymi. Skuteczność tych leków jest duża, podobnie jak bezpieczeństwo i prostota ich stosowania. W większości przypadków umiejętne stosowanie leków homeopatycznych czyni zbędnym równoczesne przyjmowanie klasycznych leków przeciw uczuleniowych.

Umiejętności takiej, rzecz zrozumiała, nie ma lekarz „nie-homeopata”, zatem nie wolno mu w sytuacjach szczególnie krytycznych narażać zdrowia i życia pacjenta.

Dobór leków dostosowany jest do dynamiki i ewolucji objawów chorobowych.

a/ Natychmiast po użądleniu, nawet przed wystąpieniem pierwszych objawów

APIS MELLIFICA D6

- co 10-15 minut po 5 granulek. Jeżeli w ciągu godziny nie wystąpią żadne objawy, zaprzestać podawania leku. Jeżeli wystąpią objawy, postępować jak w punkcie „b”.

Jeżeli użądlenie dotyczy osoby uczulonej na jad pszczeli należy stosować wyłącznie APIS w wysokiej potencji C30 lub D30 (nie niższej niż C15, względnie D12 !), a dodatkowo:

HISTAMINUM HYDROCHLORICUM C15

> stosować co pół godziny po 5 granulek.

Ze względu na szczególne zagrożenie tych osób należy zawsze mieć na uwadze możliwość szybkiej ich hospitalizacji. W okresie obserwacji (transportu?) nie należy przerywać leczenia!

b/ Gdy rozwinęły się objawy chorobowe, miejscowe lub ogólne

Po ewentualnym wyjęciu żądła odkazić miejsce spirytusem, wódką, wodą kolońską, wodą utlenioną. Można, jeżeli tworzy się duży obrzęk, obłożyć je kompresem z zimnej, czystej wody, ewentualnie lodem.

APIS MELLIFICA D6

- jeżeli wystąpił obrzęk i rumień w miejscu użądlenia lub uogólniony (np. twarzy), lub swędzenie całej skóry, a zimno miejscowe (kompres) przynosi ulgę; objawy ogólne, jeżeli występują – niepokój, tachykardia, podwyższone ciśnienie tętnicze - są różnie nasilone,
> stosować po 5 granulek co 10-15 minut, zależnie od natężenia objawów.

Po ich wyraźnym złagodzeniu lub ustąpieniu, nadal podawać tą samą dawkę co 1-2 godziny, i również w dniu następnym 3-4 razy dziennie.

Pamiętać, że APIS działa bardzo szybko, nieraz już po kilku minutach, ale że jego działanie trwa krótko!

U w a g a ! W sytuacji naglącej APIS w potencji D6 można zastąpić tym samym lekiem w każdej innej potencji (dawkowanym tak samo)!

Osobom uczulonym na jad pszczoły nie wolno jednak podawać preparatu homeopatycznego APIS w potencjach niższych niż D12 względnie C15 (patrz uwagi do punktu „a”) !

BELLADONNA D6

- jeżeli odczyn miejscowy jest duży: znaczny rumień, skóra napięta, obrzękła, bolesna, gorąca, sucha, poza lekiem jw.,

> *stosować dodatkowo 3-5 razy dziennie po 5 granulek.*

HISTAMINUM HYDROCHLORICUM C15

- jeżeli wyraźne i nasilone są objawy alergiczne, miejscowe lub ogólne, lub jeżeli wywiad pozwala przyjąć występowanie u chorego odczynów alergicznych,

> *wskazane jest podawanie dodatkowo obok leków jw. HISTAMINUM - 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

c/ Ukłucia przez komary

LEDUM PALUSTRE D6

- jeżeli w miejscach ukłucia występują grudki lub bąble, zaczerwienienie, pieczenie, swędzenie lub ból,

> *stosować początkowo nawet co 20-30 minut po 5 granulek, a po złagodzeniu objawów 4 – 6 razy dziennie taką samą dawkę.*

BELLADONNA D6

- jeżeli odczyn miejscowy jest bardzo nasilony i ma wyraźne cechy stanu zapalnego – rumień, napięta, gorąca, sucha skóra, bolesność miejscowa,

> *stosować dodatkowo 3-5 razy dziennie po 5 granulek.*

U w a g a ! LEDUM PALUSTRE działa również zapobiegawczo! W strefie lub w czasie dużego zagrożenia ukłuciami komarów należy zapobiegawczo przyjmować 2-3 razy dziennie po 5 granulek leku w potencji D6 lub C9.

d/ Następstwa miejscowe użądlenia/ukłucia

Ostre odczyny miejscowe po użądleniu/ukłuciu, jeżeli trwają dłużej (kilka dni) i nie ustępują, mogą szerzyć się na okoliczną tkankę podskórną, na naczynia chłonne i węzły:

PYROGENIUM C9

> *zapobiegawczo (też leczniczo) stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

BUFO D12

> *stosować równolegle z PYROGENIUM, w takich samych dawkach.*

BELLADONNA D6

- rumień, napięta, gorąca sucha skóra, bolesność miejscowa,

> *stosować dodatkowo 3-5 razy dziennie po 5 granulek.*

LACHESIS D12

- jeżeli 2-3 dni po użądleniu okolica użądlenia stała się twarda (bolesny naciek), skóra jest zaczerwieniona, występuje powiększenie lub bolesność okolicznych węzłów chłonnych, wzrasta temperatura ciała,
 > *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

APIS MELLIFICA D6

- jeżeli utrzymuje się duży obrzęk miejscowy, można dodatkowo stosować APIS z częstością dostosowaną do sytuacji (patrz punkty „a” i „b”).

4. Trądzik

Jest to przewlekła choroba skóry, której główne objawy stanowią wykwity grudkowo-krostkowe, torbiele ropne i zaskórniki zlokalizowane w okolicach łojotokowych skóry, przede wszystkim na twarzy i klatce piersiowej. Czynniki sprzyjającymi powstawaniu zmian trądzikowych jest nadmierne wytwarzanie łoju, nadmierne rogowacenie ujść mieszków włosowych; prawdopodobne są też uwarunkowania genetyczne.

Spośród różnych typów trądzika mowa tu będzie o trądziku pospolitym, którego odmianą jest tzw. trądzik młodzieńczy.

Leczenie homeopatyczne może dotyczyć wszystkich typów trądzika i różnych stopni jego rozwoju. Przedstawione tu możliwości leczenia dotyczą tylko postaci najczęstszych, typowych, prostych.

Ze względu na przewlekły charakter choroby wymaga ona zawsze zastosowania poza leczeniem objawowym również tzw. leczenia głębokiego (patrz odpowiedni rozdział).

a/ Postać mikrotorbielowa

Skóra twarzy lśniąca, oleista; łojotok. Niewielkie grudki, pojedyncze lub gromadne; zaskórniki.

SELENIUM D12

> *stosować 1 raz dziennie po 5 granulek.*

Stosowanie leków głębokiego działania – patrz odpowiedni rozdział.

b/ Postać grudkowo-krostkowa

Grudki z białym punktem ropnym na szczycie, okolica bolesna, bywa zaczerwieniona,

EUGENIA JAMBOSA D6

> *stosować 2-3 razy dziennie po 5 granulek.*

ANTIMONIUM CRUDUM D12

- gdy objawy skórne (grudkowo-krostkowe) towarzyszą objawom ze strony układu pokarmowego (nadmierne odżywianie) lub nasilają się po zimnych kąpielach; występują wokół ust i na brodzie,

> *stosować 2-3 razy dziennie po 5 granulek.*

Stosowanie leków głębokiego działania – patrz odpowiedni rozdział.

c/ Postać krostkowo-bliznowata

Torbiele ropne, zwykle mnogie, po pęknięciu pozostawiają blizny, również często przebarwienia.

KALIUM BROMATUM D6

- zmiany na twarzy lub klatce piersiowej – ropnie, krosty, blizny; zwykle wiek młodzieńczy, wzmożona nerwowość, pobudliwość,
- > *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

TARTARUS STIBIATUS D6

- zmiany skórne jw., blizny sinawe, bolesne,
- > *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

ARNICA D6

- gdy zmiany układają się symetrycznie, są bolesne, fioletowe, z wybroczynami,
- > *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

HEPAR SULFURIS D12

- jeżeli zmiany skórne mają cechy zapalne, są ropne, aktywne; pogorszenie pod wpływem zimna, najłżejszego dotyku,
- > *stosować 1 raz dziennie po 5 granulek.*

Stosowanie leków głębokiego działania – patrz odpowiedni rozdział.

5. Brodawki

Są to wyrośla skóry i błon śluzowych. Różna lokalizacja, różny wygląd i różne typy brodawek. Istnieje teoria zakaźnych przyczyn brodawek. Zdarzają się przypadki przewlekłego, nawracającego występowania brodawek. Brodawki mają skłonność do samowyleczenia, jest ona jednak mniejsza od wyleczeń w wyniku stosowania leków homeopatycznych, którą oblicza się na 70-80 % przypadków.

Dobór leków w leczeniu homeopatycznym zależy od takich czynników jak wygląd brodawki, jej lokalizacja, dynamika rozwoju, typ konstytucjonalny chorego.

Leczenie zawsze jest długotrwałe i obejmuje również leczenie głębokie (patrz też odpowiedni rozdział).

ANTIMONIUM CRUDUM D12

- jeżeli brodawki (zwykle mnogie) są zrogowaciałe, szorstkie, twarde, występują zwykle na grzbiecie rąk lub podeszwie stóp,
- > *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

DULCAMARA D6

- jeżeli brodawki są płaskie, gładkie, szerokie, występują na grzbiecie dłoni, na ramionach,
- > *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

CAUSTICUM HAHNEMANNI D6

- jeżeli brodawki występują pod paznokciami, na twarzy (wargi, koniec nosa),
> *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

GRAPHITES D12

- brodawki zrogowaciałe, okołopaznokciowe, ze skłonnością do pęknięcia;
> *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

ACIDUM NITRICUM C9

- jeżeli brodawki mają kolor żółty, są jasne, łatwo krwawiące,
> *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

NATRIUM CHLORATUM D6

- jeżeli brodawki występują w fałdach skóry, w zgięciach i zmarszczkach,
> *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

Stosować równolegle leki głębokiego działania :**THUJA C30**

- lek stosowany „rutynowo” przy leczeniu brodawek wszelkiego rodzaju; nadają się również inne potencje,
> *częstość przyjmowania od jednego razu dziennie do jednego razu tygodniowo, po 5-10 granulek.*

MEDORRHINUM C30

- w przypadku brodawek spiczastych, słabo reagujących na leczenie lub nawracających; jak również jeżeli brodawki występują u osób, które wcześniej przebyły choroby układu moczowo-płciowego,
> *stosować 2 razy miesięcznie po 10 granulek.*

6. Wyprysk

Wyprysk jest to powierzchowny stan zapalny skóry, powodowany różnymi czynnikami zewnątrz i wewnątrzpochodnymi, którego pierwotnym wykwitem jest grudka wysiękowa i pęcherzyk.

Choroba może mieć przebieg ostry, podostry lub przewlekły. Stosowana w dermatologii klasyfikacja choroby wg przyczyn, charakteru wykwitów, ich lokalizacji i czasu trwania jest respektowana choć mało przydatna w leczeniu homeopatycznym. Jako najczęstszą postać wyprysku wymienia się zwykle wyprysk kontaktowy, niealergiczny lub alergiczny.

Ponieważ niemal wszystkie zmiany skórne zaliczane do wyprysku przybierają u tego samego chorego różny wygląd zależny od stadium rozwoju, leczenie homeopatyczne ukierunkowane jest przede wszystkim na morfologię zmian skórnych.

Zwykle wyodrębnia się następujące stadia rozwoju zmian:

- stadium rumienia/obrzęku
- stadium pęcherzyków
- stadium sączenia/strupów
- stadium łuszczenia

stadium powstawania szczelin

Równolegle z leczeniem objawowym konieczne jest, zwłaszcza w przypadkach przewlekłych, stosowanie leków głębokiego działania (patrz odpowiedni rozdział, niżej).

Do leczenia homeopatycznego często trafiają chorzy z długotrwałymi, nieraz rozległymi zmianami skórnymi, już leczonymi mało skutecznie lub bezskutecznie, konwencjonalnie. Stwarza to dla nich dużą, a może nawet jedyną, szansę trwałego wyleczenia. Leczenie homeopatyczne jest jednak zwykle długotrwałe i wymaga dużej wiedzy i dużego doświadczenia leczącego homeopatę.

a/ Stadium rumienia/obrzęku

APIS MELLIFICA D6

- rumień skóry, obrzęk, pieczenie, swędzenie – łagodzone przez zimno,
- > *stosować co 1-2 godziny, jeżeli to konieczne, potem 4-5 razy dziennie po 5 granulek.*

BELLADONNA D6

- rumień skóry, obrzęk, ból, gorąco,
- > *stosować co 1-2 godziny, jeżeli to konieczne, potem 4-5 razy dziennie po 5 granulek.*

RHUS TOXICODENDRON D6

- rumień („skóra lamparta”), pieczenie i swędzenie; skóra wrażliwa na dotyk i zimno,
- > *stosować 4-5 razy dziennie po 5 granulek.*

URTICA URENS D6

- piekący obrzęk, kłujący, swędzący, zaostrza się pod wpływem zimna,
- > *stosować 4-5 razy dziennie po 5 granulek.*

Stosowanie leków głębokiego działania – patrz odpowiedni rozdział.

b/ Stadium pęcherzyków

RHUS TOXICODENDRON D6

- na zaczerwienionej skórze pojawiają się małe pęcherzyki wypełnione przezroczystym płynem, świąd łagodzony przez ciepło,
- > *stosować 4-5 razy dziennie po 5 granulek.*

CROTON TIGLIUM D6

- małe pęcherzyki, zlewające się, silne pieczenie i swędzenie; częste umiejscowienie w okolicy narządów płciowych,
- > *stosować 3 razy dziennie po 5 granulek.*

MEZEREUM D6

- małe pęcherzyki wypełnione płynem gęstym, ropnym,
- > *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

CANTHARIS D6

- bąble na skórze nie zmienionej, piekące; ból, swędzenie,
- > *stosować 2-3 razy dziennie po 5 granulek.*

Stosowanie leków głębokiego działania – patrz odpowiedni rozdział.

c/ Stadium sączenia/strupów**GRAPHITES D12**

- sączenie gęstego, lepkiego płynu; strupy żółte lub brązowe; zmiany umiejscowione najczęściej za uszami i wokół ust, w fałdach zgięć i między palcami. Zimne okłady przynoszą ulgę,
- > *stosować 1 raz dziennie po 5 granulek.*

MEZEREUM D6

- małe pęcherzyki o treści białej lub ropnej; brązowe strupy; zmiany umiejscowione zwykle na twarzy, owłosionej skórze głowy, na zewnętrznej powierzchni rąk,
- > *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

PETROLEUM RECTIFICATUM D12

- pęcherzyki, wyciek drażniący, cuchnący, żółte strupy, okoliczna skóra popękana; zmiany często umiejscowione na czubkach palców, zwłaszcza w zimie,
- > *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

ANTIMONIUM CRUDUM D12

- pęcherzyki sączące, krostki zlokalizowane na owłosionej skórze, często też wokół ust,
- > *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

Stosowanie leków głębokiego działania – patrz odpowiedni rozdział.

d/ Stadium łuszczenia**ARSENICUM ALBUM D6**

- łuski drobne („puder”), lub otrębiaste na podłożu bladym, zimnym, szorstkim; ogólne osłabienie,
- > *stosować 1-2 razy dziennie po 5 granulek.*

ARSENUM JODATUM D6

- większe łuski, płatki, uszkodzenia skóry (w wyniku drapania), swędzenie ustępujące pod wpływem ciepła,
- > *stosować 1-2 razy dziennie po 5 granulek*

NATRIUM SULFURICUM C15

- duże, białe lub żółtawe łuski, po których pozostają czerwone, wilgotne miejsca na skórze,
- > *stosować 1 raz dziennie lub co drugi dzień po 5-10 granulek.*

Zamiast leku w granulkach można stosować preparat z serii soli mineralnych dr H. Schüsslera „Nr 10 - NATRIUM SULFURICUM D12” – 3 razy dziennie po 1 tabletkę.

BERBERIS VULGARIS D6

- suche, bardzo swędzące, drobne łuski; często w układzie obrączkowym,
- > *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

Stosowanie leków głębokiego działania – patrz odpowiedni rozdział.

e/ Stadium powstawania szczelin

ACIDUM NITRICUM C9

- szczeliny o równych brzegach i krwawiącym dnie, często w miejscu przechodzenia skóry w błonę śluzową; też na dłoniach, podszewach, fałdach zgięć; skóra okolicy o kolorze żółtym; charakterystyczny ból: ostry, kłujący, słabnący pod wpływem gorących okładów,
- > *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

GRAPHITES D12

- gdy szczeliny są umiejscowione w fałdach zgięciowych; sączy się gęsty, żółty płyn,
- > *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

ANTIMONIUM CRUDUM D12

- gdy szczeliny występują w nadmiernie zrogowaciałej skórze, na dłoniach, na pięcie; jeżeli towarzyszą temu zaburzenia ze strony przewodu pokarmowego,
- > *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

PETROLEUM RECTIFICATUM D12

- gdy szczeliny występują na brudnej, niezdrowej skórze, łatwo ropiejącej; gdy pęknięcia mieszczą się głównie na czubkach palców i nasilają się w zimie,
- > *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

SEPIA D12

- szczeliny z krwawiącym dnem, mało bolesne, skóra okolicy nadmiernie zrogowaciała, łuszcząca się,
- > *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

Stosowanie leków głębokiego działania – patrz odpowiedni rozdział.

7. Pleśniawki

Choroba błony śluzowej jamy ustnej, w postaci pojedynczych lub mnogich, wyraźnie ograniczonych owrzodzeń, poprzedzonych pojawieniem się pęcherzyka; typowe miejsce lokalizacji – wewnętrzna powierzchnia policzków. Powierzchnia pokryta nalotem śluzowo-ropnym, białym lub odsłonięta, często krwawi. Okolica zapalnie zmieniona. Duża bolesność, zwłaszcza po kontakcie z niektórymi pokarmami, szczególnie kwaśnymi, słonymi. Przebieg ostry, lecz duża skłonność do nawrotów, przez co dolegliwość bywa bardzo dokuczliwa.

Pleśniawki (afte) często są objawem różnych stanów zapalnych toczących się w przewodzie pokarmowym. Przypuszcza się, że ich występowaniu sprzyja też określony typ pożywienia – nadmiar kwaśnych pokarmów, miękkich owoców, niektórych gatunków serów, orzechów. Wiadomo, że występowaniu choroby sprzyja dłuższe przyjmowanie antybiotyków i powodowane przez to zakłócenie biocenozy mikroorganizmów w przewodzie pokarmowym. Następstwem tego jest często zakażenie grzybem *candida*.

BORAX D6

- czerwone pęcherzyki lub ślady po ich pękaniu, na wewnętrznej stronie policzków lub na języku, bardzo bolesne w kontakcie z kwaśnymi lub słonymi pokarmami,
> *stosować 3-5 razy dziennie po 5 granulek.*

KALIUM BICHROMICUM D6

- afte o regularnych brzegach, pokryte śluzem i ropną wydzieliną,
> *stosować 3-5 razy dziennie po 5 granulek.*

ACIDUM NITRICUM C9

- afte krwawiące, bardzo bolesne („wbijanie drzazgi”), głębokie owrzodzenie,
> *stosować 3-5 razy dziennie po 5 granulek.*

MERCURIUS SUBLIMATUS CORROSIVUS C9

- stan zapalny rozległy, może obejmować całą jamę ustną, dżiąsła,
> *stosować 3-5 razy dziennie po 5 granulek.*

HEPAR SULFURIS D12

- cechy nadkażenia bakteryjnego, otoczka zapalna; duża bolesność,
> *stosować 3-5 razy dziennie po 5 granulek.*

CANTHARIS D6

- cechy zmian wrzodząco-martwiczych, intensywne pieczenie,
> *stosować 3-5 razy dziennie po 5 granulek.*

8. Uszkodzenia termiczne

Do uszkodzeń termicznych skóry dochodzi w wyniku zadziałania zbyt wysokich lub zbyt niskich temperatur. W pierwszym przypadku mówimy o oparzeniach cieplnych, w drugim o odmrożeniach.

Przy homeopatycznym leczeniu oparzeń i odmrożeń nie należy zaniedbywać rutynowego postępowania miejscowego, zalecanego przez chirurgów, a przede wszystkim czynności chroniących obszar poszkodowany przed zakażeniem.

a/ Oparzenia cieplne

Do oparzeń cieplnych zaliczymy tu również oparzenia słoneczne. Istnieją też oparzenia chemiczne skóry, lecz te nie będą omawiane.

Czynnikiem powodującym oparzenia cieplne jest najczęściej gorąca woda lub para, gorący przedmiot (np. metalowy), płomień, gorące powietrze (żar), a w szczególnym typie oparzeń – promienie słoneczne. Zależnie od rodzaju czynnika, jego temperatury, czasu oddziaływania

na skórę i niektórych cech osobniczych, powstają uszkodzenia skóry o różnym stopniu ciężkości, klasyfikowane w skali od I do IV stopnia.

Leczenie homeopatyczne można stosować we wszystkich stopniach oparzenia, jednak najbardziej skutecznie i celowo jest stosować je w stopniu I i II.

I stopień oparzenia

Na skórze występuje rumień, może występować obrzęk, pieczenie, ból powierzchni oparzonej.

BELLADONNA D6

> *stosować co godzinę po 5 granulek; później 3-5 razy dziennie taką samą dawkę.*

APIS MELLIFICA D6

- jeżeli uczucie pieczenia jest bardzo silne, skóra jest bardzo obrzękła (pory dobrze widoczne), zimno przynosi ulgę,

> *stosować równoległe z BELLADONNĄ, w takiej samej dawce (np. naprzemiennie).*

II stopień oparzenia

Do miejscowych zmian takich jak w I stopniu oparzenia dołączają pęcherze, wypełnione jasnym, bursztynowym płynem, skóra tej okolicy jest obrzękła, piecze i boli.

CANTHARIS D6

- gdy pęcherze są duże, zlewające się, bolesne,

> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

RHUS TOXICODENDRON D6

- gdy ból jest bardzo silny, lecz maleje w ruchu,

> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

APIS MELLIFICA D6

- jeżeli przy zmianach jw. występuje bardzo duży obrzęk miejscowy,

> *stosować 3-5 razy dziennie po 5 granulek.*

PYROGENIUM C9

- jeżeli istnieje niebezpieczeństwo zakażenia,

> *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

CAUSTICUM HAHNEMANNI D6

- jeżeli nasilenie bólu jest bardzo duże lub gojenie zmian skórnych nie postępuje,

> *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

Oparzenia słoneczne

Objawy oparzeń słonecznych I i II stopnia są prawie takie same, jak objawy opisanych wyżej oparzeń cieplnych. Również zasady leczenia homeopatycznego są takie same.

Jeżeli występują przy tym objawy ogólne związane z przegrzaniem, celowe może być równoległe stosowanie leku homeopatycznego GELSEMIUM D6 – 3-4 razy dziennie po 5 granulek (środek łagodnie relaksujący).

b/ Odmrożenia

Uszkodzenia skóry powodowane niską temperaturą otoczenia. Najczęściej dotyczą dystalnych części kończyn, uszu, nosa. Odmrożenia mogą wystąpić nawet przy temperaturze do plus 5, przy istnieniu sprzyjających warunków: wilgotny lub mokry ubiór, wiatr, upośledzone krążenie obwodowe. Szkody miejscowe rozpoznawane jako odmrożenie, dzielone są również na stopnie, od I do III. Największe szanse powodzenia ma leczenie odmrożeń I i II stopnia.

I stopień odmrożenia

Charakterystyczne objawy: oziębienie; miejscowo zasinienie – potem zaczerwienienie, obrzęk, ból.

AGARICUS D6

- miejscowe pieczenie i swędzenie, wrażenie klucia igłami, mrowienie,
- > *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

APIS MELLIFICA D6

- zaczerwienienie, palący ból, przeczulica, ciepło pogarsza, zimno łagodzi,
- > *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

ARNICA D6

- zasinienie, uczucie stłuczenia, przeczulica,
- > *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

ARSENICUM ALBUM D6

- uczucie silnego pieczenia, ciepło łagodzi objawy,
- > *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

RHUS TOXICODENDRON D6

- zaczerwienienie miejsc odmrożonych, silne swędzenie, objawy maleją podczas ruchu,
- > *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

PETROLEUM RECTIFICATUM D12

- bardzo silne pieczenie, skóra zgrubiała; skłonność do pęknięć,
- > *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

PULSATILLA C9

- odmrożenia u osób skłonnych do przekrwienia żylnego, czujących się źle w ciepłym środowisku, a dobrze na świeżym powietrzu,
- > *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

II stopień odmrożenia

Cechy charakterystyczne: do objawów takich jak w I stopniu odmrożenia dołączają się pęcherze i bardzo silne bóle.

Postępowanie przy II stopniu odmrożenia jest takie samo, jak przy II stopniu oparzenia.

Leki tego zestawu mogą być stosowane równolegle, jeżeli dostrzega się takie wskazania. Nigdy nie należy dwóch leków homeopatycznych przyjmować równocześnie, lecz można w odstępie około 10 minut, naprzemiennie.

Po ostrej fazie oparzenia lub odmrożenia, w okresie odbudowy uszkodzonych tkanek, istnieją wskazania do długotrwałego stosowania soli mineralnych doktora H. Schüsslera, np. „Nr 1 – CALCIUM FLUORATUM D12” lub „Nr 11 – SILICEA D12”, zawsze 3 razy dziennie po 1 tabletkę.

9. Skutki urazów mechanicznych /powierzchowne/

Chodzi tu o następstwa różnego rodzaju urazów mechanicznych, oddziałujących bezpośrednio na skórę, jak stłuczenia, otarcie naskórka, zadrapanie, powierzchowne rany skory, obrzęk pourazowy, krwiaki-sińce.

Mechanizm omawianych urazów jest zróżnicowany; najczęściej chodzi o „wypadki codzienne”, w tym wypadki domowe. Zgodnie z przyjętym założeniem omawiane będą tylko następstwa urazów „świeżych”, więc powstałych najpóźniej kilka dni temu i takie, których wstępna ocena przemawia za powierzchownym ich charakterem.

Diagnozowanie tych stanów powinno być zawsze szczegółowe i wyczerpujące, w miarę istniejących możliwości. Wiadomo, że szkody powodowane urazem bywają głębsze, bardziej rozległe i groźniejsze niż natężenie samego czynnika sprawczego i nie muszą się ograniczać tylko do miejsca urazu (złamania, rozerwania, pęknięcia struktur głębszych). Szczególna ostrożność jest wskazana przy ocenie urazów głowy i brzucha oraz przy wszystkich urazach małych dzieci.

a/ Stłuczenia

- ból samoistny w miejscu urazu, bolesność przy dotyku, ograniczenie ruchów samoistnych; zwykle obrzęk, różnie nasilony; często podskórne wylewy krwi.

RUTA GRAVEOLENS D6

- po uderzeniu, zgnieceniu, „naderwaniu”; duża bolesność, sztywność mięśni,
> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

ARNICA D6

- po każdym urazie zwłaszcza, gdy doszło do uszkodzenia naczyń (wybroczyny),
> *stosować 4-6 razy dziennie po 5 granulek.*

U w a g a! Wczesne stosowanie leku przeciwdziała powstawaniu „siniaków”!

RHUS TOXICODENDRON D6

- urazy, które dotyczą również ścięgien, więzadeł, powodują sztywność i ból, który jednak maleje pod wpływem ruchu,
> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

BRYONIA D6

- urazy błon surowiczych, skręcenia; ból nasilający się przy każdym ruchu; poprawa w spokoju,

> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

HYPERICUM C15

- jeżeli w wyniku urazu doszło do uszkodzenia zakończeń nerwowych; ból promieniuje wzdłuż przebiegu nerwu; możliwe zaburzenia czucia,

> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

LEDUM PALUSTRE D6

- tępy uraz okolicy oczodołu, „podbite oko”,

> *stosować 4-6 razy dziennie po 5 granulek.*

b/ Otarcie naskórka, zadrapanie, powierzchowne rany

- różnice między tymi zmianami są ilościowe: zawsze chodzi o uszkodzenie powłoki naskórka lub też głębszych warstw skóry.

Przy ocenie uszkodzenia uwzględnić trzeba jego rozległość, głębokość (penetrację), umiejscowienie, intensywność krwawienia.

ARNICA D6

- wszelkie zranienia, różnej lokalizacji i różnych rozmiarów; wszelkiego rodzaju krwawienia,

> *stosować 4-6 razy dziennie po 5 granulek.*

CALENDULA D6

- wszelkie zranienia, zwłaszcza rany szarpane, trudno gojące się; nadaje się szczególnie dla osób drażliwych,

> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

STAPHISAGRIA D6

- rany skóry o ostrych krawędziach, cięte lub klute,

> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

HYPERICUM C15

- jak przy „a/ Stłuczenia”

> *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

Objawy, które mogą współwystępować ze stłuczeniami i zranieniami

Obrzęk pourazowy Obrzęk pourazowy występuje, w różnym nasileniu, prawie po każdym urazie. Może być duży i może nawet, zależnie od umiejscowienia i rozległości, zagrażać życiu, co przy zranieniach powierzchownych nie zdarza się często.

Gdy jest niewielki, jako objaw towarzyszący urazom nie wymaga specjalnego leczenia.

Bardzo skuteczne mogą okazać się wtedy, stosowane tradycyjnie w takich sytuacjach, zimne okłady na okolicę urazu.

APIS MELLIFICA D6

- obrzęk różnego pochodzenia, szczególnie pourazowy; ból, łagodzony przez zimno; nadaje się do zastosowania jako lek pomocniczy, obok innych leków homeopatycznych. Działa szybko, lecz krótkotrwale,
 > *stosować zależnie od sytuacji, w ostrych stanach nawet co 20-30 minut po 5 granulek, poza tym 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

U w a g a ! U osób uczulonych na jad pszczeli nie stosować potencji niższych od C15, D12 !

Krwiaki – since Uraz może powodować uszkodzenie naczyń krwionośnych i wynaczynienie krwi do skóry lub tkanek podskórnych. Widoczne stają się wtedy wylewy krwi pod postacią różowych lub czerwonych plam - przebarwień płaszczyznowych, smugowych, punktowych, które w ciągu kilku dni zmieniają swoje zabarwienie na sine i ostatecznie znikają. Występowanie „siniaków” pourazowych ma nieraz duże znaczenie estetyczne (kosmetyczne) i może być źródłem dużego niepokoju i stresu psychicznego osoby poszkodowanej.

ARNICA D6

- krwawienia wszelkiego rodzaju, również do tkanek podskórnych; świeże wynaczynienia, które przekształcają się w siniaki,
 > *stosować 4-6 razy dziennie po 5 granulek.*

U w a g a ! Wczesne stosowanie leku przeciwdziała powstawaniu „siniaków”!
 Stosować bezpośrednio po urazie częściej, np. co godzinę po 5 granulek, potem 3-4 razy dziennie po 5 granulek.

LEDUM PALUSTRE D6

- wynaczynienia krwi podskórne, które już przekształciły się w siniaki („podbite oko”),
 > *stosować 4-6 razy dziennie po 5 granulek.*

10. Zapalenia ropne

To duża grupa chorób skóry. Nie wnikając w ich szczegółową klasyfikację i nazewnictwo, proponowane zastosowania leków homeopatycznych odnoszą się do wszystkich ostrych stanów zapalnych skóry, w przebiegu których pojawiają się zmiany ropne. Chodzi o zmiany chorobowe skóry, różnej etiologii, mające wszystkie klasyczne cechy stanu zapalnego – ból, podwyższoną (miejscowo) temperaturę, wzmożone przekrwienie i upośledzające funkcje ciała – do których dołącza się zakażenie bakteryjne (najczęściej gronkowcowe), czego widocznym przejawem jest ropa.

Typowym przykładem takiego stanu jest czyrak lub ropień, innym ropienie ran skóry, zanieczyszczonych bakteryjnie.

Omówione propozycje leczenia dotyczą jedynie stanów ostrych, ograniczonych do powierzchownych warstw skóry.

a/ Ropne zapalenie skóry – okres początkowy

Rana skóry (jw.) goi się zbyt wolno, występują objawy stanu zapalnego i groźba ropienia lub pierwsze ślady ropy w wyniku zanieczyszczenia rany.
 Również początki tworzenia się ropnia/czyraka na skórze.

PYROGENIUM C9

- jeżeli istnieje niebezpieczeństwo zakażenia,
- > *stosować 2 razy dziennie po 5 granulek.*

BELLADONNA D6

- na skórze występuje zaczerwienienie (rumień), może występować obrzęk, pieczenie, ból, często tętniący,
- > *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

HEPAR SULFURIS D12

- ból w miejscu zmiany na skórze, przeczulica, ślady ropienia,
- > *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

MERCURIUS SOLUBILIS D12

- stan zapalny, obrzęk z wyraźną skłonnością do ropienia lub już ropiejący; wydzielina drażniąca, często krwista,
- > *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

b/ Ropne zapalenie skóry - rozwinięte**PYROGENIUM C9 + BELLADONNA D6**

- > *stosować jak w okresie początkowym ropienia („a”), na przemian.*

MERCURIUS SOLUBILIS D12

- > *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

MYRISTICA SEBIFERA D12

- wszelkie zapalenia ropne, zastrzał, czyrak, ropień dojrzewający; przyspiesza dojrzewanie i ewakuację ropy, „nóż homeopatyczny”,
- > *stosować 3-4 razy dziennie po 5 granulek.*

CALCIUM SULFURICUM D12

- przedłużające się ropienie, bezbolesne; wydzielina gęsta, żółta,
- > *stosować 2-3 razy dziennie po 5 granulek.*

Zamiast leku w granulkach można stosować preparat z serii soli mineralnych dr H. Schüsslera „Nr 12 - CALCIUM SULFURICUM D12” – 3 razy dziennie po 1 tabletkę.

LACHESIS D12

- zmiany ropne zwykle starsze, brzeg owrzodzeń o zabarwieniu sino-czerwonym, może występować gorączka (bez potów, z suchą skórą), zagrożenie zakażeniem ogólnym (sepsą),
- > *stosować 1-2 razy dziennie po 5 granulek.*

SILICEA C15

- stany ropne, rany trudno gojące się, ze skłonnością do zamykania się, tworzenia przetok,
- > *stosować 1 raz dziennie po 5 granulek.*

Zamiast leku w granulkach można stosować preparat z serii soli mineralnych dr H. Schüsslera „Nr 11 – SILICEA D12” – 3 razy dziennie po 1 tabletkę.

Stosowanie leków głębokiego działania

Dobór leku w homeopatii jest w najwyższym stopniu zindywidualizowany. Każdy chory reprezentuje specyficzne, indywidualne podłoże chorobowe, które wyraża się pojęciem tzw. typu wrażliwego oraz przewlekłym sposobem reagowania. Uwzględnienie tych charakterystyk jest szczególnie ważne, a nawet konieczne, gdy chodzi o leczenie chorób przewlekłych. Bez tego leczenie to byłoby skazane na niepowodzenie. Właśnie takie leczenie, sięgające głębiej, poza strefę najbardziej zewnętrznych objawów choroby, nazywamy „głębokim”, a leki tu stosowane - lekami głębokiego działania.

W tym poradniku nie da się powiedzieć więcej na temat złożonej problematyki tego leczenia. Zestaw leków homeopatycznych, najczęściej stosowanych jako leki głębokiego działania, przedstawiono poniżej. Przedstawiono też uproszczony sposób ich doboru i stosowania. Stosowanie polega na tym, że do wybranego uprzednio leku „objawowego” dołącza się równie starannie dobrany lek głębokiego działania, zwykle wysokiej potencji, który przyjmowany jest rzadziej, ale przez dłuższy czas.

Leki głębokiego działania powinny być stosowane przede wszystkim w leczeniu trzech grup chorób omówionych w niniejszym poradniku, ze względu na wyraźne przewlekły charakter tych chorób - 4. Trądzik; 5. Brodawki; 6. Wyprysk.

THUJA C30

- jeżeli chodzi o stłumienie procesów rozrostowych, bliznowatych; przy skłonności do tworzenia brodawek, polipów, zapalenia mieszków włosowych; przy zaburzeniach funkcji układu odpornościowego, po przebytych chorobach, po długotrwałym przyjmowaniu leków chemicznych, po szczepieniach,

> *stosować 1 raz w tygodniu po 10 granulek l u b*

SILICEA C30

- jeżeli występuje uporczywe, przewlekłe ropienie, znaczna potliwość, zwłaszcza stóp, zmiany skórne łatwo ulegają zakażeniu; zwykle osoby szczupłe, wrażliwe na zimno,

> *stosować 1 raz w tygodniu po 10 granulek l u b*

SULFUR C30

- gdy zmiany umiejscowione są głównie na twarzy, kończynach i w fałdach zgięciowych, pieką, ale mniej w chłodzie; osoby ruchliwe; drażliwe; stadia choroby występują szybko po sobie; zmiany skórne mogą być zastępowane przez inne objawy chorobowe i występować naprzemiennie,

> *stosować 1 raz w tygodniu po 10 granulek l u b*

NATRIUM CHLORATUM C30

- jeżeli skóra tłusta, często trądzikowa, skłonność do pokrzywki i opryszczki nawracającej, brodawek, również do częstych infekcji i odczynów alergicznych; zwykle osoby szczupłe, szybko męczące się, łatwo popadające w depresję,

> *stosować 1 raz w tygodniu po 10 granulek l u b*

LYCOPodium C30

- jeżeli obfity łojotok, zmiany w okolicach brwi i bruzd nosowych, zewnętrznych ujść kanałów słuchowych; rogowacenie pięt; zwykle też zaburzenia trawienne, drażliwość,

> *stosować 1 raz w tygodniu po 10 granulek.*

Spis omówionych leków

(wyszczególniono pochodzenie leku: **R** – roślinne, **M** – mineralne, **Z** – zwierzęce)

Acidum nitricum	C9	M	Lachesis	D12	Z
Agaricus	D6	R	Ledum palustre	D6	R
Antimonium crudum	D12	M	Lycopodium	C30	R
Apis mellifica	D6	Z	Medorrhinum	C30	Z
Arnica	D6	R	Mercurius solubilis	D12	M
Arsenicum album	D6	M	Mercurius sub. corrosivus	C9	M
Arsenum jodatum	D6	M	Mezereum	D6	R
Belladonna	D6	R	Myristica sebifera	D12	R
Berberis vulgaris	D6	R	Natrium chloratum /muriat./	D6, C30	M
Borax	D6	M	Natrium sulfuricum	C15	M
Bryonia	D6	R	Petroleum rectificatum	D12	M
Bufo	D12	Z	Pulsatilla	C9	R
Calcium sulfuricum	D12	M	Pyrogenium	C9	Z
Calendula	D6	R	Ranunculus bulbosus	D6	R
Cantharis	D6	Z	Rhus toxicodendron	D6	R
Causticum Hahnemanni	D6	M	Ruta graveolens	D6	R
Croton tiglium	D6	R	Selenium	D12	M
Dulcamara	D6	R	Sepia	D12	Z
Eugenia jambosa	D6	R	Silicea	C15, C30	M
Gelsemium	D6	R	Staphisagria	D6, D12	R
Graphites	D12	M	Sulfur	C30	M
Hepar sulfuris	D12	M	Tartarus stibiatus	D6	M
Histaminum hydrochloricum	C15	Z	Thuja	C30	R
Hypericum	D30, C15	R	Urtica urens	D6	R
Kalium bichromicum	D6	M			
Kalium bromatum	D6	M			

Sole mineralne doktora H. Schüsslera >> Nr 1 - CALCIUM FLUORATUM D12
 (produkcji DHU) Nr 10 – NATRIUM SULFURICUM D12
 Nr 11 – SILICEA D12
 Nr 12 - CALCIUM SULFURICUM D12

Sposób nabywania/zamawiania w aptece omówionych leków homeopatycznych jest prosty. Nie jest konieczna recepta lekarska! Farmaceucie należy podać, najlepiej napisaną czytelnie na kartce, pełną nazwę leku wraz z jego potencją (D lub C) i wzmianką, że chodzi o granulki firmy DHU. Leki te są dostępne na terenie całego kraju. Przy nabywaniu soli mineralnych doktora Schüsslera należy podać pełną nazwę wraz z potencją (jw.) oraz nazwę producenta (DHU) i zapis tabletki 20 szt.